

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

NO. 128. — ŠTEV. 128.

NEW YORK, MONDAY, JUNE 3, 1935. — PONDELJEK, 3. JUNIJA 1935

TELEFON: CHelsea 3-3878

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

VLADA IZDELUJE NAČRT ZA PREMEMBO USTAVE

ROOSEVELT BO SKUŠAL DOSEČI KAR NAJHITREJŠO PREMEMBO

S svojimi svetovalci se posvetuje glede referendum. — Svetovalci pripravljajo ljudsko glasovanje po državnih konvencijah. — Konvencije bo določil kongres.

WASHINGTON, D. C., 2. junija. — Vladni uradniki razpravljajo o posebnem načrtu, po katerem bi bilo mogoče kar najhitrejše premeniti ustawo s pomočjo ljudskega glasovanja ali referendum, tako da bi mogel narod v šestdesetih dneh izraziti svoje mišljenje o problemu, ki ga je povzročila odločitev najvišjega sodišča.

Ta načrt, katerega je započel pred tremi leti prejšnji generalni pravnik A. Mitchell Palmer v borbi za odpravo prohibicije, se naslanja samo na V. člen ameriške ustawe, ki dovoljuje konvencije posameznih držav, da odobre predlagane dodatke k ustawam.

Prvi dodatek k ustawam, ki ga je sklenil kongres in ga predložil narodu, da ga sprejme ali zavrže potom državnih konvencij, je bil dodatek glede odprave prohibicije, toda tedaj je legislatura posameznih držav določila konvencijo. Toda vladni krogi trdijo, da ima kongres pravico določiti čas, način in kraj ustavnih konvencij v državah in tudi odločiti, kako morajo biti konvencije sestavljene. To je najprimernejši način, ki ga je mogoče izvesti, da bo narodni referendum v soglasju z ustawo.

Medtem ko vladni uradniki in svetovalci predsednika Roosevelta razpravljajo o mnogih načrtih, po katerih bi bilo mogoče rešiti problem, je bilo naznanjeno iz Bele hiše, da je predsednik F. D. Roosevelt potrdil pripravo generalnega pravnika Cummingsa, da vlada vstavi sodniško postopanje proti 411 kršilcem NRA postave, ker je vsled odločitve najvišjega sodišča ta postava kot neustavna razveljavljena.

V vseh teh 411 slučajih je vlada vložila tožbe proti lastnikom raznih podjetij, ker se niso držali NRA pravilnika glede delavskih plač in delovnih ur. Ker pa je sedaj NRA razveljavljena, je bila vlada prisiljena vsako sodniško postopanje ustaniti.

Zmešnjava zaradi razveljavljenja NRA postaja v vladnih krogih vedno večja, ker ne morejo najti prave poti, po kateri bi bilo mogoče priti do rešitve tega perečega vprašanja.

Ravnatelj NRA Donald Richberg skuša na vse mogoče načine rešiti saj del NRA.

Demokratični voditelji tavajo v popolni temi, razun da izražajo mnenje, da predsednik Roosevelt ne bo skušal začasno obnoviti NRA samo deloma. Republikanski voditelji v senatu pa v presenečenje javnosti zahtevajo, da je takoj sprejeta kakšna predloga glede NRA.

Drugi znak, da administracija ne bo hitela z reševanjem tega problema, pa je domnevanje in govorjenje med voditelji na kapitolu, da bo predsednik zahteval, da ostane kongres, ako treba, do decembra, da skonča postavodajni načrt.

Poleg tega pa prete tudi razne stavke. Glavni urad United Mine Workers of America je naročil 450,000 svojim članom, da 16. junija zapuste rove mehkega premoga, ako do tedaj s podjetniki ni podpisana nova pogodba, ki bo določila plače

Voditelji American Federation of Labor pa zahtevajo, da mora biti takoj vstvarjena nova NRA, navzlic temu da predsednik Roosevelt tej zahtevi na naklonjen.

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

Nadškof Bauer protestira proti volitvam

POVODENJ IN TORNADO V NEBRASKI

250 ljudi je baje izgubilo življenje. — Dolina Republican River je opustošena.

McCook, Neb., 2. junija. — Povodenje je razila po dolini Republican reke, tornado je povrnil hiše in število mrtvih bomočega doseglo 250.

V McCook okraju pogrešajo 25 oseb. V vodi ni bilo mogoče najti trupel, dasi voda že nekoliko vpada. V Oxford pogrešajo 28 ljudi. Iz mnogih drugih krajev poročajo o večjem številu mrtvih in pogrešanih.

Poročila, da je voda odnosla vasi Max in Parks s skupnim prebivalstvom 150 ljudi, so bila potrjena v glavnem uradu Burlington železnece. Iz Parksa prihaja poročilo, da je utonilo 8 ljudi, 23 pa jih pogrešajo.

Velike preplave se raztezajo po državah Colorado, Wyoming in Nebraska. Do petka zvečer cenijo število mrtvih na 250.

V farmer. okraju D'Hamis, Tex., se je utrgal oblak in voda je preplavila celo dolino. Štirje šolarji so utonili. Vse brizlavne in telefonske žice so pretrgane, in ustavljen je ves promet. Burlington vlak je obostal na progi blizu Benkelman, Neb.

Škodo cenijo na \$1,500,000.

BOUSSON SESTAVIL NOV KABINET

V treh letih je to že deveti kabinet. — Laval je zopet zunanjji minister. — Bouisson bo skušal rešiti frank.

Pariz, Francija, 2. junija. — Devetič, odkar je bil izvoljen sedanji francoski državni zbor, je bila sestavljena nova vlada. Novi kabinet je skoraj isti kot prejšnji, toda njegov načelnik je Fernand Bouisson, ki je bil več let predsednik državnega zbora. Pierre je Laval je ostal v kabinetu kot zunanjji minister.

Bouisson je bil prej socijalist, toda ko je bil izvoljen za predsednika državnega zobra, je bil poznan kot mož brez stranke, in ravno zaradi te lastnosti mu je predsednik Lebrun poveril nalogo, da sesestavi novi vlado.

Njegov prvi sklep je bil, da ima polnomoč, katero je zahteval Flandin, katere pa parlament ni hotel dovoliti. Po dolgih pogajanjih je stranka radikalnih socialistov njegovi zahtevi ugodila in na tej podlagi mu je bilo mogoče sestaviti se-

ŠTIRISTO TISOČ PREMOGARJEV BO ŠTRAJKALO

Urad U. M. Workers je odredil stavko v rudnikih mehkega premoga. Prizadeta bodo premogarska polja v 28 državah.

Washington, D. C., 2. junija. — Iz urada United Mine Workers of America je bil razposlan poziv na 40,000 majnerjev v 28 državah, da 16. junija, ko poteka sedanja pogodba, prenehajo z delom.

Poziv so podpisali predsednik United Mine Workers of America, John L. Lewis, podpredsednik Philip Murray in blagajnik Thomas Kennedy. Poziv je bil razposlan na 6000 krajevnih unij. Medtem pa so premogarski baroni poskušali izboljšati in premeniti Guffeyev predlogo, ki imata namen za premogarsko industrijo postaviti posebno NRA, ki bi uvedla premogarske zadave.

Odvetniki in lastniki premogovnikov so bili zadnje dni cele dneve in noči na delu, da bi spravili namernano Guffeyevovo postavo v sklad z odločitvijo najvišjega sodišča in bi tako našli izhod iz težavnega položaja.

Vsi imajo upanje, da bo Guffeyeva postava v soglasju z ustawo in da bo ozdravila bolno premogarsko industrijo.

Prejšnji teden so se razbila pogajanja za novo pogodbo. Pravilnik za mehki premog je polagoma izgnal svojo večjavo, ker premogarski oddelki NRA ni strogost napostopal glede predpisov cen. Vsled tega so sedanje cene mnogo nižje, kot pa jih je določil NRA pravilnik.

Ker so premogarski voditelji, prepricani, da bo prislo v premogarski industriji do velikih zmenjanj, ako ne bodo cene natančno določene, posebno še, ker bi bile delavske plače znižane, zato je premogar. unija pozvala svoje člane, da 16. junija zastavljajo, ako do tedaj med premogartji in lastniki rovov ne bo sklenjena pogodba, ki bo določala plača za majnerje in ceno premoga.

Bouisson bo v torek predstavil svoj kabinet poslanskim zborom in jo bo prosil, da mu podeli polnomoč ter bo mogočo njegova vlada živelja saj toliko časa, da bo parlament podala poročilo, kako je izvedla podljeno polnomoč.

Bouisson je prevzel vlado v času, ko zlato neprestano teče iz dežele in Boisson je obljubil, da bo njegova prva naloga, da to prepreči in s tem reši frank ter odvrne panik, katero je napovedal že Flandin, ako vlada odločno ne poseže vmes.

WEYERHAEUSER IZPUŠČEN

Odkupnina \$200,000 je bila plačana. — Deček je bil nepoškodovan izpuščen zdaj zjutraj. Hodil je šest ur do farme.

Tacoma, Wash., 2. junija. — Devetletni George Weyerhaeuser se je v soboto zjutraj vrnil na dom svojega očeta, bogatega lesnega trgovca Philip Weyerhaeuserja, utrujen in umazan, toda nepoškodovan. Dasi dečkov oče nočje izdati, ako je plačal zahtevano odkupnino \$200,000, vendar je gotovo, da je bila ta vsota plačana.

Deček je pripovedoval, da se je vozil v avtomobilu, da je bil zaprt v omari in da je večkrat spal v gozd. Spoznal je tudi poblega kaznjence Alvin Karpisa in Harryja Campbella, kot voditelja odvajalev, ki so ga odpeljali v petek, 24. junija, ko je bil na potu domov iz šole.

Odkupnino je plačal dečkov stric F. R. Titecomb in odvajaleci so še vzeli njegov avtomobil, da je moral hoditi peš domov.

Deček je ob 4 zjutraj potrjal na vrata farmerja Johna Bonifasa blizu Issaquah, Wash., 25 milij severovzhodno od Tacome.

"Jaz sem mal deček, ki je bil odveden", je reklo Bonifas, in ga prosil, da ga pelje na njegov dom. Odvajaleci so puštil dečka v gozd in mu dali \$1 in nato je hodil okoli 4 milje do farme.

Bonifas je dečka nasilit, mu dal suho obleko, nato pa je skunal po telefonu poklicati njegovega očeta. Ker ni mogel dobiti zvez, je telefoniral policiji v Tacomi in je na njeno zahtevo dečka pripeljal v Tacomo. Policija je takoj obvestila očeta, da je deček prost.

Ko je prišel Bonifas v Tacomo, ga je sprejel poročevalci "Seattle Times", John Dreher, ki je dečka pripeljal v očetovo hišo ob 7.45. Nato je pripovedoval, kako so ga odvedli, da se je mnogo vozil z avtomobilom, da so ga včasih zaprli v omaru, včasih je spal na gozdlu in so mu celo vključili roke in noge, da ni mogel iztežati, da pa ga verige niso tišale. Žej niso surovo ravnali in so mu vedno zagotavljali, da go bodo zopet vrnili.

V petek zvečer ob 11 so ga zbudili in ga iz neke hiše, kjer je spal tri noči, odpeljali v gozd, kjer so ga pustili iz avtomobila, in mu pokazali smer, kamor naj hodi, češ, da mu bo kmalu prišel naproti oče. In deček je hodil kake štiri milje, dokler ni došpel do Bonifasove farme. Ko je hodil po rosni travi, da imel mokre čevlje in nogavice, in Bonifas mu je dal čevlje in nogavice.

NADŠKOF JE BIL V AVDIJENCI PRI REGENTU PRINCU PAVLU

BEOGRAD, Jugoslavija, 31. maja. — Zagrebški nadškof dr. Anton Bauer je v posebni avdijenci izročil regentu princu Pavlu oster protest proti terorizmu srbske policije na Hrvatskem tekom zadnjih volitev in po volitvah.

ENAKOST V ZRAKU POGOJ ANGLIJE

Anglija hoče biti dovoljno v zraku za svojo obrambo. — Noči biti odvisna od tuje moči.

London, Anglija, 2. junija. — Anglija bo zahtevala enakost v vsaki zračni pogodbi z Nemčijo, kot je reklo stotnik Anthony Eden v poslanski zbor.

"Merilo za kolektivno varnost štirih velesil (Anglija, Francija, Italija in Nemčija) je enakost" je reklo Eden. "Ta dejela ne more imeti manjše zračne sile kot druge države v pričakovanju, da bodo skrbale za nas, kadar pridemo v zadrgo".

Zunanji minister Sir John Simon je poslansko zborom obvestil, da je prejel od kanclerja Hitlerja načrt za zapadno zračno pogodbo, kakoršno je Nemčija pripravljena podpisati.

Debata glede zračne pogodbe v okvirju locarske pogodbe je bila zelo ovirana vsled padca francoskega kabinka. Zato je bilo mogoče na Simona opaziti, da ne sili preveč zaradi pogodbe, ker se Francija nahaja v domači politični krizi.

Sir Simon pa poslancem ni povedal, ako bo Francija hotele podpisati zračno pošodbo, na da bi zahtevala, da je v pogodbi vključen ves dogovor med Anglijo in Francijo z dne 3. februarja, kar je do sedaj Francija neprestano zahtevala.

Ako Francija ne bo pri volji pogajati se za zapadno zračno pogodbo ločeno od drugih pogodb, tedaj je nevarnost, da bo Hitlerjev načrt, katerega je angleška vlada sprejela s takim zadovoljstvom, padel v vodo. To je bil tudi vzrok, da je zunanji minister vztrajal pri svoji zahtevi, da Anglija potroj svojo zračno silo, ne da bi čakala na nadaljnja pogajanja.

Pred enim tednom je že bila angleška vlada mnenja, da ji ne bo treba povečati zračne sile v tako velikem obsegu, ker si je mnogo obetaла od Hitlerjevih predlogov.

Edini poslanec, ki je bil nasproten takojšnjemu povečanju zračne sile, je bil laborit Sir Stafford Cripps, ki je priporočal, da se z zgrajenjem aeroplakov počaka do oktobra in se nadaljuje z načrtom še tedaj,

Nadškof Bauer je reklo, da so ga samo čisti človečanski nagibi prisili do protesta. Omenil je 10 hrvatskih vasi, kjer je bilo po volitvah aretriranih več sto kmetov, katere so orožniki kruto pretepal, nekatere celo tako, da bodo celo svoje življenje ostali pohabljeni.

Dr. Bauer je reklo, da so v treh vseh orožniki napadli nebozorenje kmete in ubili pet kmetov ter 36 od njih ranili. Šest katoliških duhovnikov je bilo aretriranih; so jih vklenili in ž njimi kruto postopali. Mnogo kmetov, med katerimi je mnogo ranjenih, je zberalo v gore in se ne upajo iskati pomoči v bolnišnicu.

Dunaj, Avstrija, 1. maja. — Neko poročilo na list "Telegraf" poroča, da je jugoslovanske oblasti, ko je jugoslovanski poslanik brzojavil zunanjemu uradu vsebino svojega razgovora s francoskim zunanjim ministrom Lavalom, naprosile nemškega zračnega ministra generala Georinga, da se zdrži vsebine političnega ali propagandnega delovanja, dokler je gost Jugoslavije.

V sledi tega general Goering ni hotel sprejeti časnikarskih poročevalcev, ki so prišli v Dubrovnik v namenu, da jim poda kako izjava.

"Telegraf" tudi poroča, da je vsled razgovora nemške

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja na Ameriko in Kanado	Za New York na celo leto	\$7.00
Na pol leta	Za pol leta	\$3.50
Na inozemstvo na celo leto	Za inozemstvo	\$7.00
Na četr leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement or Agreement

"Glas Naroda" imha vsaki dan izvzemski nedelj in praznik. Bopal bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli po Money Order. Pri spremembki kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznam, da hitrej najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-2878

ZMEŠJAVA V WASHINGTONU

Zmešjavje, o kateri prihajajo poročila, da postaja činitelje večja, čim bolj proučujejo pristaši New Dealja odločitev najvišjega sodišča glede NRA, ni težko razumeti.

Podlaga New Dealja je bila in je še vedno opustitev ameriškega sistema in njegova nadomestitev z načrtom, ki bo v načelu in v ptičrobnostih nasproten ustavi.

Ker je najvišje sodišče razsodilo, da vlada ustava, si pristaši New Dealja prizadevajo najti sredstva, s katerimi bi se bilo mogoče izogniti prepovednim, ki jih ustava nalaže.

Sedanji namen onih, ki se oklepajo upanja, da bodo dali narodu New Deal v novi obliku, je napraviti posredno, kar zahteva temeljna postava, da ne sme biti storjeno — državam vzeti pravice, katere si je pridržal njih narod in takoreč tudi narodu vzeti velik del svobode, ki si jo je pridržal za sebe.

Jasno je, da je to zelo kočljivo podjetje, ki ga ni mogoče izvršiti čez noč in ne brez velike pozornosti.

Mnogo načrtov imajo politiki v svojih mislih, da bi razveljavil soglasni sklep devetih Solonov. Najvažnejši med temi načrti je, dovesti razne delavske organizacije da sprejmejo prostovoljne pravilnike, v katerih bi bile vključene vse določbe razveljavljene NRA. Vse to bi moral določiti Kongres z mnogimi postavami, po katerih bo sklicana ustavna konvencija, ki bo odpravila temeljnega zakone.

To pa je velikansko podjetje, pri katerem morajo biti postavodajalci zelo previdni, da ne dožive poraza.

PONAREJANJE DENARJA

Tajna policija sedaj priznava, da znanstveni napredok zadnjih časov zelo pospešuje ponarejanje denarja.

Številke, katere je zbral William H. Moran, kažejo, da je bilo leta 1930 zaradi tega zločina aretiranih 999 oseb, 6688 pa jih je bilo obsojenih.

Leta 1934 pa je bilo 2751 ponarejevalev aretiranih in 1603 obsojenih.

Uradno se zatrjeuje, da ponarejanje bankovcev slo- naša več dobička kot pa ponarejanje kovanega denarja, da pa je mnogo težje s tiskarskimi stroji ponarejati pa- pirnat denar.

Navadno ni vzel dolgo časa, da je policija izvedela za zločinske umetnike, zlasti po napakah, ki so značilne za gotove osebe.

Odkar pa se je graviranje s pomočjo fotografije povzelo na najvišjo stopnjo, je mogoče denar mnogo boljše ponarejati.

Skoraj ves v zadnjem času ponarejen denar je bil izdelan s pomočjo fotografiranja.

Tajna policija pravi, da se je ponarejanje denarja zlasti razširilo v času prohibicije.

Tihotapeči žganja so večkrat dobivali plačila s ponarejnim denarjem. Pri tem so ponarejevalci uporabljali za denar iste stroje, kot za izdelovanje napačnih etiket na steklenicah za žganje.

POLITIČNA STAVKA NA HRVATSKEM

TURČIJA JE SPREJELA NEDELJO

Bograd, Jugoslavija, 2. jun. Po celi Hrvatski je bila razglašena enodnevna splošna stavka kot demonstracija proti novim izvoljenim narodnim skupščinam. Poziv, ki so bili razdeljeni po Zagrebu in po deželi, pozivajo prebivalstvo, da se bori kot en mož proti vladnim silem.

Mohamed je določil petek za verska opravila, ker je hotel v ta namen imeti dragi dan, kot pa kristjani in židje.

VAŽNE SPREMENBE V DEPORTACIJSKIH ZAKONIH

Veliko zanimanje je vzbudil zakonski predlog kongresnika Kerr (Bill H. H. 8163), ki bi spremenil sedanji priseljeniški in deportacijski zakon. Zakonski predlog hoče olajšati razne nepravičnosti in težave napram inozemcem. Odsek poslanske zbornice ga je priporočal zboru in dejanski obstoja mogočnost, da ga bo kongres sprejel.

V predlogu so sicer nekatere točke, ki niso tako dobre, kot zvišanje pristojbine za registracijo, določa, da oni, ki je legaliziral svoje bivanje, mora tekomp leta dni zaprositi za državljanstvo itd., vendarle dobre strani od daleč odvajajo. Zakonski predlog daje na eni strani večjo moč vladu v postopanju napram kriminalnim elementom med tujerodci, ali na drugi strani daje vladu oblast, ki je do sedaj ni imela, da sme upustiti deportacijo, ako je inozemec človek dobrega moralnega značaja in kjer deportacija bi imela za posledico ločitev družine. Predlog je tudi prvi korak v tem, da se zopet uvede rok, do katerega se sme deportirati v slučaju nezakonitega prihoda.

Morda najbolj važna točka predloga je ustanovitev med-departmentskega odbora, obstoječega od zastopnikov departementov za delo, pravosodje in državnega departementa. Ta bi imel pravico dovoliti inozemu, podvrženemu deportaciji, da sme ostati in legalizirati svoje bivanje. Tak inozemec mora biti oseba dobrega moralnega značaja in mora biti v Združenih državah vsaj 10 let ali pa imeti tukaj bližnje sorodnike, kot starše, ženo, otroke ali, ako je mladoleten, sestro ali brata, ki so državljanji ali zakoniti priseljeni.

Inozecem, ki so prišli med dnem 3. junija 1921 in 1. julija 1924, bi se tudi dovolilo, da smejo legitimizirati svoje bivanje.

Zakonski predlog dovoljuje tudi nozemskim dijakom in posestnikom, ki so bili začasno pripuščeni, ali bi sedaj imeli pravico do izvenkovne ali prednostne vize, da smejo ureiti svoj položaj, ne da bi jim je dovolilo ostati ali spremeni svoj položaj oziroma legalizirati svoje bivanje.

Novi zakon bi razveljavil sedanjo pravico poljedelcev do prednostne kvote. Nadalje odblaža od kvote vsakega leta število vseh inozemcev, ki se jih je dovolilo ostati ali spremeni svoj položaj, ne da bi jim je nekako pred 8 do 10 leti nakradel po raznih krajih. Mož še vedno sedi v zaporu in je posilno potr, ker ne more do tega denarja. Kolar se mu je po-

tapljanjem inozemcev; onih, ki so bili obsojeni radi nošenja prepovedanega orožja. Ali le v slučaju narkotičnih pregreškov je deportacija mandatorična, dočim v vseh drugih slučajih bo med-departmentski odbor sodil, da li je deportacija v javno korist. FLIS.

Iz Slovenije.

Bila je borba na življenje in smrt.

Poročila o tragični smrti gozdarja Emila Krištofa niso bila vsa točna, marveč podana na osnovi enostranskih informacij. Po objektivnih informacijah se je Slovenska drama, žal, ena izmed številnih v naših Slovenskih revirjih, odigrala tako:

Emil Krištof je v nedeljskem jutru čkal na petelino. Nenadno je v bližini zaslišal strel in prav v njegovih bližini je padel na divji petelin. Tako je Krištof začel strelijeti za divjima lovecema, dva strela sta vidna še zdaj na dveh drevesih in kažeta, da je Krištof meril najprej nizko, proti nogam divjih lovec, nato pa višje, ker sta divja lovec bežala navzreber. En strel je zadel Alojza Robnika v laket. Kolar je to pač pri divjih lovecih navada, je nato v silobranu Aleš Moličnik oddal strel proti Krištofu in ga skutno pogodil. Kolar je na življenje in smrt. Loveci so določili, da Krištof ni ravnal pravilno, ker je takoj strelijal za divjima lovecema, ko bi ju bil na drug način lahko prestrašil in pregnal. Neoprezen, pravijo, naj bi bil ugotovil njuno identiteto in oba naznani oblastvom. V ostalem bi preiskava v potem razprava pokazala, kako se je odigrala tragedija visoko v samotnem gozdu.

Zadeva je prišla na uho tudi taminošnjim orožnikom, ki so Kolarja aretirali. Mož je še vedno trdno prepričan, da je zaklad tam zakopan. Ker je popolnoma trezen in normalen, se bodo avstrijske oblasti obrnile na jugoslovanske, da doženejo, koliko je resnice na stvari. Kolarja so pa za enkrat obdržali v zaporu, ker je osumljen sodeležje pri tativnah.

NOVO VOJNO SREDSTVO

Kakor poroča "Daily Mail" iz Rima, je znani izumitelj senator Marconi zgradil pripravo, ki je baje sposobna ustaviti vsak motor na neko razdaljo. Z eksperimenti, ki jih dela Marconi s to pripravo ob cesti iz Rima v Ostijo, razlagajo čete neprostovoljne ustavitev avtomobilov, ki se dogajajo v zadnjem času na tej cesti.

Če so navedbe londonskega lista točne, tedaj je Marconi tudi s tem izumom kakor s svojimi prejšnjimi pripeljal za drugimi.

Skrivnostni žarki, ki ustavljajo avtomobilske in slične motorje, niso v zgodovini tehničke zadnjih pet let nič novega, čeprav jih je doslej pripeljali le bolj teoretičen nego praktičen pomen. Anglež Grindel-Matthews, ki je po vojni začel eksperimentirati v tem po-

pažnost prodaje tako v no-

trajnosti države kakor v in-

zemstvu vedno bolj padla.

Za nastopa industrija vedno bolj glasno z zahtevo po znižanju delavskih mezd. Pod silo razmer se bo moral režim tež zahtevi najbrže ukloniti. Med delavstvom je izvajalo to severno veliko razburjenje in ogroženje. Delavstvo se ni pozabilo raznimi obljub, ki jih je dala narodnosocijalistični režim ob prevzemu oblasti in je sedaj seveda hudo razočarano. Včeraj so delavske organizacije sklicale v Berlin. Sport-palast veliko protestno zborovanje, ki se ga je udeležilo okrog 150,000 ljudi. Na shodu je govoril državnozborski poslanec Engel, ki je skušal pomiriti razburjenje delavstva, da je Hitler sam odločno proti vsakemu znižanju delavskih mezd. Odključna zahtevo industrije, ker bi znižanje mezd imelo za posledico še večji padec konzuma, kar bi gospodarsko krizo še povečalo. Omenil pa je tudi, da bo treba, kakor v vseki stvari, tudi v tem vprašaju iskati kompromisa in bo moral vsakdo nekaj žrtvovati, da se reši država iz težkega položaja. Zato delavstvo ne sme živeti v pričakovjanju, da se mu bodo mezde zvišale. Uvedba vojaške dolžnosti in oboroževanje zahteva velika finančna bremena, ki jih bo moral doprinesti ves narod, torej tudi delavstvo. Zborovalci so sprejeli ta pojasnila s precejšnjim godnjanjem in to je bil prvi shod, ki je končal brez posebnih ovacij Hitlerju.

Revežu se je utrnila solza v očesu. Bila je solza hvaležnosti.

Torej so vseeno še dobr

ljudje na svetu — je pomislil.

In vedno sem slišal, da so bogatimi zakrknjeni, da ga jim nara.

Dosprevši na zeleno trato, mu je reklo bogata.

Kaj bi mulil tisto travo

ob cesti? Tistemu za nič. Je vse prepričena in obžgana. Poglej to travo tukaj pred hišo. Kako je sočna, lepa in zelena. Kar leži, nič se ne ženiraj in se je najej...

Angleški kralj je nedavno praznoval petindvajsetletnico svojega vladanja.

To je rekord, s katrškim se

bo mogel po petindvajsetih letih postavljati le malokateri vladari.

Peter Zgaga

Angleški kralj je nedavno praznoval petindvajsetletnico svojega vladanja.

To je rekord, s katrškim se

bo mogel po petindvajsetih letih postavljati le malokateri vladari.

Zaročenka je trenačala svoji prijateljici:

— Nič ne rečem, saj sem za-

dodoljena s svojim ženinom,

toda zdi se mi, da izkazujejo

drugi moški svojim ljubicam

več pozdravljajočnost kot mi je

izkazujejo on. Če bi me res rad

imel, bi moral bolj na malenkosti

paziti. In bolj kavalirski bi

moral biti.

Saj je — ji je ugovarjala

prijateljica. — Baš zadnji sem

videla, ko je na cesti poklepl

in ti zavezal trak pri čevlju.

To je vendar višek kavalir-

stva.

Res je, toda povedati ti

moram da je trak dvakrat za-

drgnil, da bi se mi ne odvezal

KRATKA DNEVNA ZGODBA

STAVKA ZOFIJE IVANOVNE

Ivan Ivanič Perepenko je star moj prijatelj. Tudi Zofija Ivanovna, njegovo ženo, poznam prav dobro. Izborna žena je. In gospodinja — naravnost idealna. Te različne gobice pri njih, — kumarice, marmelade — človeku se kar skomina. In povsod sami prtički, trakovi, petlje — skratka, vse domače sladkosti.

K Pererenkovim hodim kakor domov. Z Ivanom Ivaničem se poljubljava, Zofiji Ivanovni poljubljam ročko, dečku objemam. No, popolnoma kakor doma. In takole naše prijateljstvo traja že nekaj let.

Morete si predstavljati: — prideš k njim predvčerajšnjem, — in godi se nekaj, kar mi ne gre v glavo. Jedva sem stopil skozi vrata, sem že opazil, da se godi v domu nekaj čudnega. Duri mi odpre Maša. Vprašam: "Gospoda doma?" in hočem že korakati dalej, — kar vidim, da je zbegala in vsa zardela.

"Kaj pa je s tabo, Maša?" "Ali te je koklja brenila?" In odlagam sam. Toda Maša jecela nekaj nerazumljivega ter zardeva še temnej. — "Kaj se je vendar zgodoval?" razmišljam in stopam dalje brez oglašenja. V pisarni prazno. Za durmi, kjer imajo obednico, slišim šepetanje.

Poslušam. Ivan Ivanič nujno prosi nečesa Zofijo Ivanovno, — ta ga pikro odbija. Za kaj gre — ne slišim. Vzamem v roko časopis in ležem na divan. Ivan Ivanič ima občudovanja vreden diyan. Širina — kakor Črno morje... Mehak je — kakor puh, ležiš na njem, kakor bi se kopal v večni blaznosti. Tako ležim pet minut, ležim deset minut — Ivan Ivanič se ne pojavi. Začenjam počastiti nemirem. — "Ali se niso primerile kakšne neprijetnosti, kakor v romanu? Kakšna ljubosnost ali kaj tako podobnega?..."

Končno se pojavi Ivan Ivanič. Pogledam ga — videti je nekam čuden. Prvič, v nočni suknji je, čeprav je že dosti pozna ura. Drugič, na obličju mu trepeče nekam žalosten nasmehljak. Kakor popolnoma zbgan človek.

Poškočim. "Pozdravljen, Ivan Ivanič!"

"Pozdravljen," odgovarja s kislom usmehom in začenja takoj lagati, kakor bi se mu mudilo. "Ti si!?" pravi, "jaz pa sem misil, da je prišel cigaretar. (Po ruskih mestih hodijo ljudje, ki se žive s tem, da delajo gospodi cigarete.) Maša, ta neumica, mi ni nič povedala."

Nimam rad takih laži in zato ga uradno prekinem:

"Začelo se je v ponedeljek. Zjutraj se prebudim in pozvam, naj mi prinese časopis. Maša mi izroči časopis in ovojek. "Od koga?" vprašam, "je ta ovojek?" — "Od Zofije Ivanovne," pravi. — "Od katere Zofije Ivanovne?" — "Od milostive," pravi. — "Kaj, vraga, je pa to?" si mislim. Odigran ovoj. No, bilo bi dolgo pripovedovanje... Tam so naštete raznovrstne moje pregrahne, — klub, seveda, v prvi vrsti — razni neizpolnjeni obeti, tudi glede konjaka nezadovoljnosten, z eno besedo: vse možno. Niti tega ni pozabila, da mečem, v raztresnosti, čeke v ejetlične lončke. No, in pod vsem tem obračunom takale resolucija... Sicer pa, rajši ti ti prečitam!"

Ivan Ivanič je potegnil iz zepa svoje sukne polo papirja in začel brati:

"Temeljem gori navedenega se smatram za upravičeno,

"Kaj čenčaš? Zdi se mi, da čaka tvoj cigaretar vselej v kuhi in ne v pisarni. Govori naravnost: morda ti nisem dobrodošel? Torej lehkogrem."

"Kaj, ti, ti?" se je vznenimil, "ti da bi ne bil dobrodošel? Naravnost zelo veseli me, da si prišel... Takoj si skupaj zapaliva..." A naenkrat je zardel kakor rak. Tega mi je bilo že dovolj.

"Ivan Ivanič," rečem, "pozej mi odkrito, kaj se godi! — Saj vendar nisem mlad oseč. Vidim, da pri vas ni nekaj v redu. Maša se nekam sunljivo pači, a ti se bolj. Ali mi torej sam odkrito poveč ali pa grem k Zofiji Ivanovni ter jo vprašam."

"Ne, ne," pravi in me zgrabi za roko. "Povem ti sam vse."

"No, torej govorji, a brez ekološki?"

"Razumeš," je jecjal, "razumeš... Skratka, Zofija Ivanovna je začela stavkat!"

In simejal se je. Toda je bil simek med solzami.

"Kako to — začela stavka ti?"

"Tako — začela je stavkat."

6.) Nehate popolnoma igrači makao in domino, a k vintu sedete le takrat, če ni višji kot na dva udarca ter pri tem ne igrate več kot osem robov zapored.

7.) Nehate spati po obedu ter se zavežete, da se hoste vsak dan od štirih od petih igrati z otroki.

8.) Zavežete se, da preskrbite vsak ponedeljek zame ter za mojo mater, svojo taščo, ložo na opereto v predprodaji.

9.) Zavežete se, da brez odlašanja opustite navado poživljati, kadar govoriva z vami jaz ter moja mati — vaša tašča — in prenehate zmigavati z rameni ter se idiotski simejati.

10.) Zavežete se, da brez odlašanja pretrgate znanje s svojim prijateljem Nikolajem Petrovicem Zaporoškim, ki itak vpliva na vas najskodljivejše in najslabše.

11.) Zavežete se, da boste skrbno ravnali s svojimi oblekami ter da boste nosili sakeno obleko najmanj leto dni, salonsko obleko najmanje dve leti.

12.) Zavežete se, da ne boste pri obedu delali nobenih grimas, da boste brez opazki jedli to, kar se vam predloži, in da ne boste delali nikakr.

predložiti vam sledče svoje zahteve:

1.) Z današnjim dnem začeni mi zvišate svoto, ki mi jo dajete mesečno za gospodinjstvo, od 300 rubljev na 450 (reci: štiristo petdeset) rubljev.

2.) Zavežete se s prisego, ki jo položite vprito moje mate, svoje tašče, da ne boste poskeli klubu večkrat kakor dva krat na teden in da se iz kluba ne boste vračali kesneje kot ob polnih ponoči.

3.) Odpoveste se piti vino popolnoma ter omojite popivanje ostalih alkoholnih pičaj na sledče norme: eno čašico vodke na dan, eno steklenico piva in dve, največ tri čašice konjaka.

4.) Pušenje smodke omojite na tri komade na dan in za pogočenje prijateljev se preskrbiti s smodkami slabše sorte, ne z dražjimi kot sto kakovadov za tri rublje.

5.) Nehate popolnoma igrati makao in domino, a k vintu sedete le takrat, če ni višji kot na dva udarca ter pri tem ne igrate več kot osem robov zapored.

6.) Nehate spati po obedu ter se zavežete, da se hoste vsak dan od štirih od petih igrati z otroki.

7.) Zavežete se, da preskrbite vsak ponedeljek zame ter za mojo mater, svojo taščo, ložo na opereto v predprodaji.

8.) Zavežete se, da preskrbite vsak ponedeljek zame ter za mojo mater, svojo taščo, ložo na opereto v predprodaji.

9.) Zavežete se, da brez odlašanja opustite navado poživljati, kadar govoriva z vami jaz ter moja mati — vaša tašča — in prenehate zmigavati z rameni ter se idiotski simejati.

10.) Zavežete se, da brez odlašanja pretrgate znanje s svojim prijateljem Nikolajem Petrovicem Zaporoškim, ki itak vpliva na vas najskodljivejše in najslabše.

11.) Zavežete se, da boste skrbno ravnali s svojimi oblekami ter da boste nosili sakeno obleko najmanj leto dni, salonsko obleko najmanje dve leti.

12.) Zavežete se, da ne boste pri obedu delali nobenih grimas, da boste brez opazki jedli to, kar se vam predloži, in da ne boste delali nikakr.

OGLASI NAJ SE Frank Šetina, ki je bil kakih 10 let v Pontiac, Mich. Če ga kdo izmed rojakov pozna, naj ga opozori na ta oglas.

Uprava Glas Naroda.

(3x)

snih kritičnih opomb glede menija, niti glede okusnosti s predlaganimi vam jedil.

13.) Zavežete se, da poskrbite za to, da vam nič ne veče zamena vaših galož.

14.) Zavežete se končno, da v nobenem slučaju ne boste kritikovali mojih gospodinjskih odredb.

15.) V slučaju, da ne pritrpite, četudi le eni sam zgoraj navedenih mojih zahtev, pretrgem nemudoma izpoljuvanje svojih dolžnosti kot žena, mati in gospodinja ter začenem stavkat.

Zofija Ivanovna Perepenkova.

Ivan Ivanič je zaključil svoje branje ter se vprašuje začrl vane.

"No, in kako si se vedel ti?" sem ga vprašal.

"Šel sem se k nji pogajat. (Nadaljevanje na 4. strani.)

NAPOLEONOVĀ ČESTILKA

Obletnico smrti velikega cesarja Françoza, ki je umrl 5. maja 1821, je proslavila letos v Parizu skupina zvestih bonapartistov s službo božjo v kapelici des Invalides, kjer je pokopan Napoleon. Potem so odšli k Bonapartovemu spomeniku na trgu Vendome. Poveljnik Marchel, ki je bil lani poslan na otok sv. Helene, da bi urebil Napoleonov muzej v hiši, kjer je veliki cesar umrl in za katerega ohranitev, je dal pokojni Coty pol milijona frankov, je predaval ob letošnji obletnici o svojih vtiših na otoku sv. Helene. Marchel je edini cesar umrl in za katerega ohranitev, ker je o njem znamo, da je eden najboljših poznavalcev Napoleona in njegove dobe. Ves svoj prosti čas je posvetil pronščevanju Napoleonovih bojišč v Franciji, Nemčiji, Španiji, Avstriji, Italiji, Rusiji in Egiptu. Marchel je v svojem predavanju med drugim povedal, da mu je poslala na predvečer njegovega odhoda s sv. Helene neznamna žena 52 krasnih šopkov vijolice s prošnjo, da jih položi k plošči, ki označuje kraj, kjer je bil prvotno pokopan na otoku Napoleon. Stevilko 52 je izbrala neznamana čestilka velikega Korzičiana za to, ker odgovarja stevilu let, ki jih je doživel Bonaparte.

Zajedno z drugimi raziskovalci, ki so v letih 1821-1822 posvetili velikemu cesarju vse možno, da mu je poslala na predvečer njegovega odhoda s sv. Helene neznamna žena 52 krasnih šopkov vijolice s prošnjo, da jih položi k plošči, ki označuje kraj, kjer je bil prvotno pokopan na otoku Napoleon. Stivilo 52 je izbrala neznamana čestilka velikega Korzičiana za to, ker odgovarja stevilu let, ki jih je doživel Bonaparte.

LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI, pocetje, 206 str. Cena.....

LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI, 222 strani. Cena.....

IZBRANI SPISI ZA MLADINO, Spisal Franjo Levstik, 220 strani. Cena.....

IZBRANI SPISI ZA MLADINO, Spisal Franjo Levstik, 220 strani. Cena broš.

JUGOSLAVIJA, Spisal Anton Melik. Prvi in drugi del obsegata 321 strani.

Cena: I. Del 80....II. Del

Zemljepisni pregled; način podatkov o prebivalstvu, gospodarstvu, poljedelstvu.

KRATKA SRBSKA GRAMATIKA, 68 strani.

KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, Hrvatov in Srbov, 95 strani. Cena.....

KNJIŽICA O LEPEM VEDENJU, (Urbani) Vez.

KNJIŽICA O DOSTOJNEM VEDENJU, 111 str.

KUBIČNA RAČUNICA, Trda vez, 114 str. Cena.....

Navodila za izračunjanje okroglega, rezanje in tesnega lesa.

LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI, pocetje, 206 str. Cena.....

LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI, 222 strani. Cena.....

V teh treh knjigah je zbrano vse kujivno delo našega velikega kritika, pesnika, pisatelja in jezikoslovnika.

LITERALIZEM, Spisal V. Hobhouse, 120 str.

Politična studija, ki nazorno prikazuje smerne nekaj tako važne angleške politične stranke.

MISTERIJ DUŠE, Spisal dr. Franjo Goestl, 275 strani. Cena.....

Razprava o blaznosti in posledicah pijačevanja.

MATERIJAL IN ENERGIJA, Spisal dr. Lavo Čermelj, S slike, 190 strani. Cena.....

Nauk o atomih, molekulah in elektronih. Pojednostavljena razprava o izselkih moderne znanosti.

MЛЕКАРСТВО, Spisal Anton Pevec. S slike, 168 strani. Cena.....

Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva.

NASVETI ZA HIŠO IN DOM, 410 strani. Cena.....

Ta knjiga nudi nasvete, kako ravnavati v raznih vprašanjih in neprilikah, ki se dnevno pojavljajo v delovnem gospodarstvu in gospodinju in jo torej vest svetovalec v vsakem domu.

NAROD, KI IZUMIRA, 101 strani. Cena.....

Pojuden opis najsevernejšega naroda na svetu, njegove šege in navade.

NAJVEČJI SPISOVNIK, 150 strani. Cena.....

Knjiga vsebuje veliko zbirko ljubavnih in ženitnih pjesem.

NASA PRVA KNJIŽICA, Spisal Pavel Fiere, 60 strani. Trda vez. Cena.....

To je nekaj slovenskih alecednikov, sestavljen po užoru ameriških učnih knjig. S slikami.

Primerno za otrocke, katero hočete naučiti slovensko pravopis.

NOVA VELIKA ARABSKA SANJSKA KNJIŽICA, 291 strani. Cena.....

Mož v ognjeni peči

Roman iz življenja
Za "Glas Naroda" priredil: I. H.

20

— Odpri sem skrinjo s pismi moje matere, — zopet prične.

— Zakaj, Rolf? — pravi Pavel, — svetoval sem ti, da vse

zažges — ne da bi prebral.

— Tega nisem storil in ne vprašaj, zakaj. Hotel sem imeti resnico in sem jo našel v pismih — dokaze krvide moje matre. Toda nič jih ne zamerim — bila je vedno kot dobra mati in kak drug greh je moral biti kriv njenega greha. Iz obnašanja proti svoji lastni sestri vemo, kako trd mora biti oče. Dovoli mi, da mu rečem oče, četudi ni —

— V postavnjem pomenu, — pravi Pavel, — manjka zato dokazov. Kot prej, tako stojim tudi še sedaj na stališču, da si postavni dedič. Ali si našel tudi razporočeno listino?

— Da. Ne pove ničesar o vzkrohki ločitve. Našel sem pa še več. Pojdil k moji pisalni mizi, tukaj je ključ — v srednjem predalu leži celi ovitek z rdečim F na prvi strani — prosim, prinesi mi to.

Pavel prinese. Rolf odpre ovitek, vzame iz njega fotografijo in jo izroči Pavlu.

— Kdo je to? — ga vpraša. — Poglej obraz, poglej oči in potem zopet poglej mene.

Pavel primerja. Nobene podobnosti ne vidi.

— On, — pravi in dene fotografijo zopet v ovitek. — Ali je vse to potrebno, Rolf? Ali te to ne razburja po nepotrebnom?

— Nič me ne razburja. Popolnoma sem miren. Mož je moj oče. Bil sem še mlad, ti tedaj še nisi bil pri nas, tedaj je obiskal mojo mater. To mi je še živo v spominu. V vrtni dvorani sem našel njegovo vizitko in sem bral njegovim imenom. Raol de Flavigny je bilo njegovo ime in je bil diplomat v Rio. Zvezčer sem pri večerji izblehetal njegovo ime. Tedaj pa zakriči moja mati. Zavpila je: — Pozabi ga! — in je zbežala iz sobe.

— Sama je hotela pozabiti, — pravi Pavel.

— To je psihoško razumljivo. V časnikarskih poročilih večkrat najdeš omenjeno dejstvo, da je obtoženec dokaze svoje krvide skril, mesto da bi jih uničil. To mora biti tajinstvena vez, ki krivega vedno vleče k njegovi krvidi. V mislih in v resnicah.

— Božja zahteva kazni, — pravi Rolf ter zamahuje z roko, kot bi hotel to pripombo izbrisati. — Povabilo mojega očeta, sedaj mislim Zalerja, onega drugega zaničenjem — zveni strpljivo. Sedaj pa pazi. Ali morem, ko enkrat vem, in sem obložen z materino krvido, proseče stopiti pred tega moža? Ali ga morem kot otrok kukavice prositi za pomoč? Moram se sramovati, Pavel, sramovati!

— Za božjo voljo! — zakliče Pavel ter s strahom gleda vedno bolj temno postajajoča Rolfova lica, — kako neumni so ti očitki vesti, Rolf! Saj vendar nisi berač! Pribajaš s predlogom, z načrtom, s ponudbo — v trgovski zadavi, ki je zanj ugodna.

— Pridem z očmi in obrazom Flavignya, z očmi, katerih ni nikdar pozabil, to je gotovo — ali ne misliš, da se mu bo spenjalo sreči pri spominu na to, kar se je zgodilo? In ko bi jaz to moral slutiti... — Leže v blazinje in pravi: — To mi bo prihranljeno. K njemu ne morem. Toda ti si še tukaj!

Pavel položi roko na Rolfov čelo.

— Zopet si vroč, — pravi. — Prosim te, pazi se. Sedaj bova z razgovorom prenehala in bova preložila na jutri.

— Ne — moraš še ostati, Pavel! Bom prišel do konev.

— Konec pomeni imeti potrpljenje, še enkrat ponavljam. In tudi ponavljam tvojim otročjim pripombam v kljub, da moreš gotove zahteve, resnične, dejanske zahteve staviti na moža, česarime nosiš. Tega jaz ne morem. Poznam Pavla Furman.

Rolf prime njegovo roko in jo trdno drži. Govori z jasnim, mirnim glasom in premisljeno:

— Mesto mene moraš potovati. Stopil boš na moje mesto. Z dušo in telesom, toda z izolanimi možgani. Premenila bova vloge, premenila bova imeni. Ti boš Rolf Zaler, jaz pa bom Pavel Furman.

Pavel stopi korak nazaj v velikem presenečenju in skoro v majhnem strahu. Nato pa se zasmije.

— O, ti fantast, pravi, — kralj fantazije! Ne tajim: ta misel je neumna. Iz nje bova napravila film v treh delih po šest dejanj. Naslov pa bo: "Neotesani Rolf",

Nagel nasmeh spreleti njegove ustnice.

— Dobro, Pavel, — pravi. — Vzemi celo stvar za neumnost, pri vsem tem pa obdrži svojo resno podlago. In mislim popolnoma resno, prekleto resno. Saj je vendar resnica, da vsako nadaljnje čakanje naš polozaj poslabšava, ker pomeni to opustitev ugodne priložnosti. In na kaj naj čakanava? Na moje ozdravljenje! Govoril si o moji dedinski pravici. Sedaj samo še vem, da mi dedičina tiči v krvi. Gospod de Flavigny je umrl za sušico.

— Rolf, bodi vendar pameten.

— Ali je pametno najbliže možnosti kar prezreti, ker je tako boljše? Saj še ne maram umreti, nisem še izgubil upanja, zaupam na zdravnikovo sodbo. Ker pa nam je prišla sreča do vrat, morava računati tudi z nesrečo. Na Siciliji se bom zakopal kot Pavel Furman v sanatoriju dr. Dingsda, kakor mi je svetoval zdravnik. Medtem pa greš ti kot Rolf Zaler v Brazilijo in če ozdravim, ko se vrneš, — dobro, bova vse to mogla smatrati za veliko neumnost in bova šalo pojasnila, ako se bo nama zdelo primerno.

— Rad bi vedel, kako bo stari gospod pozneje to šalo sprejet, Rolf.

— Bo vse oprostil, samo verjemi mi — ako namreč cela zadeva dobro izpadne, ko se bo prepričal o veliki koristi iznajdbe. Ako pa se to proti pričakovovanju ne zgodi, potem se ne bova zmenila za njegovo jezo.

(Dalje prihodnjič.)

"NORMANDIE" V NEW YORKU

Danes pride v New York orjaški francoski parnik ki je odpelj iz Havre dne 29. maja prvič na pot v Ameriko.

"Normandie" ki je last Francoske črte, prednjači s svojimi 79,880 tonami največji predvojni ladji "Leviathan", ki je imela 59,000 ton. "Normandie" je dolga 996 čevljev, torej 42 čevljev daljša od višine največje stavbe v Evropi, Eiffelovega stolpa. Sirok je ta parnik 118 čev. Dimniki segajo 144 čevljev nad morsko gladino. Tretji dimnik je dobil "Normandie" največ zaradi leži celi ovitek z rdečim F na prvi strani — prosim, prinesi mi to.

Pavel prinese. Rolf odpre ovitek, vzame iz njega fotografijo in jo izroči Pavlu.

— Kdo je to? — ga vpraša. — Poglej obraz, poglej oči in potem zopet poglej mene.

Pavel primerja. Nobene podobnosti ne vidi.

— On, — pravi in dene fotografijo zopet v ovitek. — Ali te to ne razburja po nepotrebnom?

— Nič me ne razburja. Popolnoma sem miren. Mož je moj oče. Bil sem še mlad, ti tedaj še nisi bil pri nas, tedaj je obiskal mojo mater. To mi je še živo v spominu. V vrtni dvorani sem našel njegovo vizitko in sem bral njegovim imenom. Raol de Flavigny je bilo njegovo ime in je bil diplomat v Rio. Zvezčer sem pri večerji izblehetal njegovo ime. Tedaj pa zakriči moja mati. Zavpila je: — Pozabi ga! — in je zbežala iz sobe.

— Sama je hotela pozabiti, — pravi Pavel.

— To je psihoško razumljivo. V časnikarskih poročilih večkrat najdeš omenjeno dejstvo, da je obtoženec dokaze svoje krvide skril, mesto da bi jih uničil. To mora biti tajinstvena vez, ki krivega vedno vleče k njegovi krvidi. V mislih in v resnicah.

— Božja zahteva kazni, — pravi Rolf ter zamahuje z roko, kot bi hotel to pripombo izbrisati. — Povabilo mojega očeta, sedaj mislim Zalerja, onega drugega zaničenjem — zveni strpljivo. Sedaj pa pazi. Ali morem, ko enkrat vem, in sem obložen z materino krvido, proseče stopiti pred tega moža? Ali ga morem kot otrok kukavice prositi za pomoč? Moram se sramovati, Pavel, sramovati!

— Za božjo voljo! — zakliče Pavel ter s strahom gleda vedno bolj temno postajajoča Rolfova lica, — kako neumni so ti očitki vesti, Rolf! Saj vendar nisi berač! Pribajaš s predlogom, z načrtom, s ponudbo — v trgovski zadavi, ki je zanj ugodna.

— Pridem z očmi in obrazom Flavignya, z očmi, katerih ni nikdar pozabil, to je gotovo — ali ne misliš, da se mu bo spenjalo sreči pri spominu na to, kar se je zgodilo? In ko bi jaz to moral slutiti... — Leže v blazinje in pravi: — To mi bo prihranljeno. K njemu ne morem. Toda ti si še tukaj!

Pavel položi roko na Rolfov čelo.

— Zopet si vroč, — pravi. — Prosim te, pazi se. Sedaj bova z razgovorom prenehala in bova preložila na jutri.

— Ne — moraš še ostati, Pavel! Bom prišel do konev.

— Konec pomeni imeti potrpljenje, še enkrat ponavljam. In tudi ponavljam tvojim otročjim pripombam v kljub, da moreš gotove zahteve, resnične, dejanske zahteve staviti na moža, česarime nosiš. Tega jaz ne morem. Poznam Pavla Furman.

Rolf prime njegovo roko in jo trdno drži. Govori z jasnim, mirnim glasom in premisljeno:

— Mesto mene moraš potovati. Stopil boš na moje mesto. Z dušo in telesom, toda z izolanimi možgani. Premenila bova vloge, premenila bova imeni. Ti boš Rolf Zaler, jaz pa bom Pavel Furman.

Pavel stopi korak nazaj v velikem presenečenju in skoro v majhnem strahu. Nato pa se zasmije.

— O, ti fantast, pravi, — kralj fantazije! Ne tajim: ta misel je neumna. Iz nje bova napravila film v treh delih po šest dejanj. Naslov pa bo: "Neotesani Rolf",

Nagel nasmeh spreleti njegove ustnice.

— Dobro, Pavel, — pravi. — Vzemi celo stvar za neumnost, pri vsem tem pa obdrži svojo resno podlago. In mislim popolnoma resno, prekleto resno. Saj je vendar resnica, da vsako nadaljnje čakanje naš polozaj poslabšava, ker pomeni to opustitev ugodne priložnosti. In na kaj naj čakanava? Na moje ozdravljenje! Govoril si o moji dedinski pravici. Sedaj samo še vem, da mi dedičina tiči v krvi. Gospod de Flavigny je umrl za sušico.

— Rolf, bodi vendar pameten.

— Ali je pametno najbliže možnosti kar prezreti, ker je tako boljše? Saj še ne maram umreti, nisem še izgubil upanja, zaupam na zdravnikovo sodbo. Ker pa nam je prišla sreča do vrat, morava računati tudi z nesrečo. Na Siciliji se bom zakopal kot Pavel Furman v sanatoriju dr. Dingsda, kakor mi je svetoval zdravnik. Medtem pa greš ti kot Rolf Zaler v Brazilijo in če ozdravim, ko se vrneš, — dobro, bova vse to mogla smatrati za veliko neumnost in bova šalo pojasnila, ako se bo nama zdelo primerno.

— Rad bi vedel, kako bo stari gospod pozneje to šalo sprejet, Rolf.

— Bo vse oprostil, samo verjemi mi — ako namreč cela zadeva dobro izpadne, ko se bo prepričal o veliki koristi iznajdbe. Ako pa se to proti pričakovovanju ne zgodi, potem se ne bova zmenila za njegovo jezo.

STAVKA ZOJIJE IVANOVNE

Nadaljevanje s 3. strani.

A kakor kamen. Ničesar noče horke (najcenejši tobak) iz slišati. No, sodi sam, kako pa morem zadovoljiti le s tremi smodkami na dan? Ali s po-

gojem, da ne bom več spal po obedu? Deset let že spim po obedu in pušim šest do sedem cigar na dan. Ali, n. pr., da jedim v pisarno peš? To je čisto nemožno. Morda že od tiste dobe, ko sem dospel z univerze, nisem šel miti enkrat peš... Ali pretregati zvezze v telefonu ne zvoni. Stavka je polna. Na vse je mislila že vnaprej.

— "Takole pušim mahorko. — Dobil sem jo od hišnika s posredovanjem Mašnium."

— "Ne razumem," sem dejal. "Kaj me nisi mogel obvestiti po telefonu? Prinesel bi ti bil blazek in končno tudi denarja."

— "Prerezala mi je vse žice — telefon ne zvoni. Stavka je polna. Na vse je mislila že vnaprej."

— "Pa vloni v omaro za oblike in pojdi, kamor hočeš!"

— "A kako naj prideš do omar? Omara stoji v spalnici, in tam sedi ona. Duri so na ključ in zataknjen je še zapah."

— "Hm, in kaj uživa ona sama?"

— "Tam ima kuhalnik na petrolej in zalogo raznovrstnih konserv. Prav danes mi je naznana, da ima zalogo živil za dva meseca, a ob ekonomičnem varčevanju da bo zadostala tudi za štiri meseca."

— "Čuješ, ali vsaj listek bi mi lahko poslal po Maši?"

— "Ne šla bi. Strašno je stereozirana!"

— "Potem nimaš nobenega izhoda, Ivan Ivanič. Moraš se podati."

— "Da, načeloma sem se za ka pitulacijo že oddočil. Ničesar ne opravim — duh časa ni takšen — povsod sam štrajk. Samo to spanje po obedu si hočem še pogoditi. Saj mora tudi ona v čem odhodati! Tudi zanje ni nikak med, če mora sedeti tam zaprta s svojo petrolekjo."

— "V tem so se razlegnili zvoki chopinovskega valčka."

— "Kaj je to?"

— "Oma! Tudi pianino si je za vlekla v spalnico."

— "Udaj se, Ivan Ivanič!" — sem rekel oddočno. "Rajsi se kažeš po malem vračaj zopet svojemu."

— "Moral boš odhodati."

— "Saj sem odhodil že skoraj v vsem, le glede cigar ne oddam in potem glede tega, da bi ne smel hoditi po obetu spati. Toda ona me noče niti poslušati. "Ali vse," mi pravi, "ali nič!"

— "Sama je tukaj. Zaklenila se je v spalnico in ne gre nikaum; pogajam se z njo iz jedilnice del parnika se polnoma zapre s posebnimi vratimi.

— "Moral boš odhodati."

— "Saj sem odhodil že skoraj v vsem, le glede cigar ne oddam in potem glede tega, da bi ne smel hoditi po obetu spati. Toda ona me noče niti poslušati. "Ali vse," mi